

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

September 2024

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

Forsvarets lagre

Opfølgning i sagen om Forsvarets lagre (beretning nr. 12/2014)

29. august 2024

RN 408/24

I. Baggrund og konklusion

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om Forsvarets lagre, som blev indledt med en beretning i 2015. Opfølgningen sker med henblik på at vurdere, om Forsvarsministeriets initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorerne bemærkninger og Rigsrevisionens beretning. Vi har tidligere behandlet sagen i notater til Statsrevisorerne af 20. august 2015 og 22. januar 2021.

2. Beretningen handlede om Forsvarets styring af sine lagre, herunder om Forsvaret havde et tilstrækkeligt grundlag for at kunne understøtte en effektiv styring af lagrene, og om lagrene blev styret økonomisk effektivt. Derudover handlede beretningen om, hvorvidt Forsvaret sikrede, at materiel, der ikke længere kunne bruges, blev identificeret og bortskaffet, så det ikke optog unødigt plads på lagrene.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de, at styringen af lagrene ikke havde været effektiv på grund af ledelsesmæssigt svigt. Statsrevisorerne fandt det utilfredsstillende, at Forsvaret ikke kunne opføre, om de store lagre kunne begrundes i fx beredskabshensyn.

Konklusion

Rigsrevisionens opfølgning viser, at Forsvarsministeriets implementering af en ny proces for lagerstyring ikke har haft den planlagte fremdrift. Forsvaret forventede i januar 2021 en fuld implementering i 2023, men har alene implementeret den nye proces i 12 af ministeriets i alt 56 kapacitetscentre. Rigsrevisionen konstaterer, at der har været meget begrænset fremdrift siden 2021. Ministeriet oplyser i forbindelse med denne opfølgning, at en fuld implementering vil være gennemført i starten af 2026.

Rigsrevisionens opfølgning viser også, at Forsvarsministeriet fortsat arbejder med at bortskaffe materiel, som ikke længere anvendes, selv om ministeriet forventede, at arbejdet hermed ville være afsluttet med udgangen af 2023.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Kapacitetscentre

Et kapacitetscenter er et kontor i Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, som har ansvaret for et materielt fagområde. Centrene varierer i størrelse og dækker fagområder som fx hjulkøretøjer, pansrede køretøjer, udrustning (uniformer m.m.) mv.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Forsvarets arbejde med at sikre en bedre styring af lagrene
- Forsvarets arbejde med at identificere og bortskaffe materiel, som ikke længere skal anvendes

II. Status på sagen

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgingspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgingspunkt	Status
1. Forsvarets arbejde med at udarbejde et styringsgrundlag, som beskriver formålet med lagrene, hvilke behov de skal dække, og hvordan de optimeres.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 22. januar 2021.
2. Forsvarets arbejde med at sikre en bedre styring af lagrene.	Behandles i dette notat og følges fortsat.
3. Forsvarets arbejde med at identificere og bortskaffe materiel, som ikke længere skal anvendes.	Behandles i dette notat og følges fortsat.

III. Forsvarsministeriets initiativer

5. Vi gennemgår i det følgende Forsvarsministeriets initiativer i forhold til de udestående opfølgingspunkter.

6. Opfølgningen er baseret på dokumentgennemgang af materiale, på data fra Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse og Forsvarsministeriets Interne Revision samt på møder med Forsvarsministeriet og Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse.

Forsvarets arbejde med at sikre en bedre styring af lagrene

Rigsrevisionens opfølgning viser, at Forsvarsministeriets implementering af en ny proces for lagerstyring ikke har haft den planlagte fremdrift. Forsvaret forventede i januar 2021 en fuld implementering i 2023, men har alene implementeret den nye proces i 12 af Forsvarsministeriets i alt 56 kapacitetscentre. Rigsrevisionen konstaterer, at der har været meget begrænset fremdrift siden 2021. Forsvarsministeriet oplyser, at en fuld implementering vil være gennemført i starten af 2026.

Rigsrevisionen vil fortsat følge Forsvarets arbejde med at sikre en bedre styring af lagrene.

7. Statsrevisorerne fandt, at Forsvaret burde udarbejde opgørelser og analyser af forbrug og lagerdækning.

Ny proces for lagerstyring

Den nye proces skal optimere indkøb og lagerbeholdninger ved at trække på tal fra forskellige it-værktøjer, som beregner fremtidigt forventet forbrug ud fra lagerstyringsparametre.

8. Det fremgik af beretningen, at Forsvaret ikke styrede uklassificeret lager og reparabelt lager effektivt, idet Forsvaret ikke inddrog overvejelser om, hvornår det var økonomisk hensigtsmæssigt at lægge materiel på reparabelt lager, og at Forsvaret ikke sikrede, at materiel ikke lå på uklassificeret lager i længere tid end højst nødvendigt.

9. Forsvarsministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at ministeriet fandt det vigtigt med en god og effektiv styring af Forsvarets lagerbeholdninger, at det sker på en økonomisk effektiv måde, og at forsyningsikkerheden for enhederne og soldaterne er optimal.

Forsvarsministeriet udarbejdede derfor i 2020 et nyt styringsgrundlag for lagerstyringen, der skulle understøtte en effektiv styring og sikre, at lagrene styres økonomisk effektivt. Den nye proces ville ifølge Forsvarsministeriet bl.a. gøre det muligt at trække oplysninger om leveringstid, aktuel lagerstørrelse og forbrug, hvilket ville synliggøre indkøbsbehovet for de enkelte typer materiel.

10. Det fremgik af Rigsrevisionens notat af 22. januar 2021, at den nye lagerstyring var implementeret i 10 ud af de på daværende tidspunkt i alt 50 kapacitetscentre, og at den nye lagerstyring efter planen ville være implementeret i alle centre i 2023.

11. Vores opfølgning viser, at Forsvarsministeriet ikke er kommet i mål med at implementere den nye proces for lagerstyring som planlagt. Den nye proces, som skulle være fuldt udrullet i 2023, er på nuværende tidspunkt udrullet i 30 af de 56 kapacitetscentre i Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, men er kun implementeret i 12 af dem.

12. Forsvarsministeriet oplyser, at ministeriet vil sikre, at der bliver udarbejdet en plan for den sidste del af udrulningen af den nye lagerstyringsproces. Den nye lagerstyringsproces vil være implementeret i alle kapacitetscentre primo 2026.

Forsvarets arbejde med at identificere og bortskaffe materiel

Rigsrevisionens opfølgning viser også, at Forsvarsministeriet fortsat arbejder med at bortskaffe materiel, som ikke længere anvendes, selv om Forsvarsministeriet forventede, at arbejdet hermed ville være afsluttet med udgangen af 2023.

Rigsrevisionen vil fortsat følge Forsvarsministeriets arbejde hermed.

13. Statsrevisorerne fandt, at Forsvaret ikke i tilstrækkeligt omfang havde sørget for at identificere og bortskaffe materiel, der ikke længere blev anvendt.

Det fremgik endvidere af beretningen om revisionen af statsregnskabet for 2013, at Forsvarsministeriet ikke havde sikret, at saneringen af lagre skred planmæssigt frem. Det blev besluttet, at opfølgningen på saneringen af lagre skulle ske i forbindelse med opfølgningen på denne sag.

14. Forsvarsministeriet oplyste i januar 2021, at ministeriet havde bortskaffet for i alt 5,4 mia. kr. Forsvarsministeriet oplyste endvidere i 2021, at arbejdet med at gennemgå materiel til bortskaffelse ville ske som en integreret del af implementeringen af den nye proces for lagerstyring frem til og med 2023.

Uklassificeret og reparabelt lager

På et *uklassificeret lager* befinder materielgenstande sig kortvarigt, når de skal sorteres med henblik på at vurdere, om de skal genanvendes, repareres, sælges eller kasseres.

På *reparabelt lager* lægges materiel, som kan repareres. Her ligger det, indtil det bliver repareret. Repareret materiel overføres derefter til Lager Danmark, hvor brugerne kan rekvirere fra.

Materielnummer

Et materielnummer er et nummer på en bestemt type materiel, fx en pansret bjærgningsvogn eller et let maskingevær.

Forsvarsministeriet har oplyst, at der i perioden 2015-2024 er saneret 120.339 ud af de i alt 350.000 materielnumre, der var udgangspunktet for beretningen.

15. Forsvarsministeriet oplyser i forbindelse med denne opfølgning, at ministeriet i perioden 2015-2024 har bortskaffet materiel for 15,8 mia. kr. ud af de 26,2 mia. kr., som ministeriet værdiansatte materiellet til ved gennemgangen i 2015. Rigsrevisionen konstaterer, at Forsvarsministeriet tidligere forventede, at arbejdet med at bortskaffe materiel ville være var afsluttet med udgangen af 2023, men at arbejdet stadig pågår.

16. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

Birgitte Hansen